

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey út 4 szám
hova az előfizetési pénsek,
Módosítások és minden a ki-
adóhivatali érdeklődő közle-
mények küldendők.

Művelődésben egy sor
hirdetési díja 10 krajczér.

Hirdetéseket jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZEKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemények.

1135.

1898. Szarvas nagyközség előjáróságától.

Néhai Dr. Fuksz Ede és Valentinyi Jenő volt vármegyei bizottsági tagok helyett kétemgyebizottsági tag fog választani az I. alkerületben, Sziráczky féle iskolában f. hó 21. napján d. e. 8 órakor. Ezen választó alkerületben választási joggal bírnak azon országos képviselő választási joggal bíró polgárok a kik 1 házzámtól a 474 házzámtól alatt laknak. Választási elnökül mgos. Gróf Bolza Géza, h. elnökül pedig Dr. Salacz Oszkár vármegyei bizottsági tagok bizáltak meg.

Szarvas, 1898. febr. 11.

Az előjáróság nevében:

D A N C S B A N K Ó G Y Ö R G Y,
első jegyző. t. bíró

Munkásügyünk.

Irta: Oláh György.

I.

Vármegyénk legdusabb termékenységu s az elemi csapásoknak legkevésbé kitéit vidékein Csabán, Csorváson, Orosházán, Bánfalván, Nagy-

Szénáson az 1891. év tavaszán a mezőgazdasági munkás nép felgyújtá az ugynevezett agrár szocializmus üszkét.

A közrend fentartására kivatott hatóságaink megdöbentek a kitérés hatalmas erejétől; a kormány a törvények uralmát a társadalmi rendet, a birtokviszonyokat veszélyeztető jelen ségeket látott a mozgalomban s a közigazgatási hatóságok gyámoltalanságában, erélytelenségben keresve a kitérés okait: kormánybiztosi hatalommal kívánta a megzavart közrendet helyre állítani, a mozgalmat keletkezésénél a fegyver erejével elnyomni.

A mezőgazdasági munkás nép lényegében a felgyújtott tüzzel megvilágítani kívánta helyzetét, melyet nyomorúságosnak, szenvedésteljesnek talált s felhívni kívánta a hatóságok figyelmét azon viszonyokra melyeket anyagi igényeivel s erkölcsi és szellemi tulajdonaival megegyezhető összhangban nem talált.

A fegyveres erő beavatkozását, erélyes fellépését s a törvények szigorának alkalmazását maga után vont munkáskitérés nem volt okozati összefüggésben azon törekvésekkel, melyeknek mezőgazdasági munkásaink az 1891. év kezdetén nyíltan kifejezést adtak s melyek általános ságban helyzetük javítására irányultak s melyekhez később némi politikai jogok gyakorlására támasztott igényeket is kapcsolak.

A munkás népnek a törvényesség határai közül való kilépését s megdöbbenést keltett kitérését egészen más, a felszínre emelt törek-

véseitől teljeseu külön álló körülmények idézték elő; s nem tartózkodunk a történelmi igazság érvényesülést követő hatása alatt azon meggyőződésünknek kifejezést adni, hogy a munkáskitérés oka ugy Csabán, mint Orosházán egyrészt a hatósi közegek nem elég óvatos, nem elég tapintatos eljárásában, másrészt a kirendelt karhatalmi erő merev magatartásában is rejlett.

A mezőgazdasági munkás nép kéré, esdő szóval fordult a közhatóságokhoz, érdekein területi szolálatára, védelmére, elősegítésére s önművelésre törvényes feltételek mellett szervezendő munkáskörök alakításának engedélyezését, s midőn törekvései előtt oly nehézségeket talált, melyeket megérteni nem tudott s melyekre nézve felvilágosítást nyert ugyan, de abban megnyugodni nem akart, s nem tudva öszhangzatot találni az alsóbb és felsőbb hatósi közegeknek velük szemben tanusított eljárásában s annak tudatában, hogy munkáskitérés alakitása tekintetében támasztott igénye a törvények által biztosított alapon áll s sorának javításán fáradozni, azt törvényes eszközökkel kiküzdeni, a közsabadság elvein nyugvó honpolgári joga: kétségtelenül erősebben szinezte kéré szavát, mint az a hatóságokkal szemben megengedhető; s midőn ezzel szemben a megtorlás sulya nehezedett egyesekre: következett be azon sajnos kitérés, mely egyáltalán nem menthető, de népünk lélektanán elindulva igen is megérthető.

TÁBOZA.

PILLE!

Irta: Maróth E.

Ingó-ringó léptekkel közeledik . . . A két férfi kitér neki. A mint elmegy előttük, merőn rájuk néz, kicsit visszakapja a fejét, aztán hirtelen visszafordul és barátságosan int Benkőnek — hanem azért a másikra is átvet egy kíváncsi pillantást. Aztán ingó ringó léptekkel megy tova . . . Benkő arca fakó és összeszorított fogain át kérdi:

„Láttad?” . . .

„Láttam” és Kunos Béla firkászva néz barátjára.

„Ki volt?”

„Ki? Hát a feleségem” . . .

Szótlannal ballagnak tovább; vacsoráig nem is váltanak egy szót sem. Mikor aztán ott ülnek, a Hungária télikertjében, jól messze a cigánytól, Kunos Béla megszólal —

„De hát tulajdonképen miért is hagyott el?” . . . Mint a kinek egész idő alatt egyéb se járt a fejében. S a másik ezt természetesen tartja és csunya, rekedtes hangon kéri —

„Persze, senki sem tudja ezt közületek megfőteni. Hisz ő szerelemből lett a feleségem és én — én megszóktattam őt. Ez érthetetlen, ez talány, augdossa a világ . . . Mintha bizony én valami jobban érteném . . . mintha nem volna ez nekem magamnak is problema, csak úgy mint nektek!

Elmondom neked, hogyan volt, bár erről még nem beszéltem senkivel. Hogy éppen te vagy az első és valószínűleg az utolsó is, azt ne ródd fel sem hozzád való bizalmamnak, sem őszinte barátságomnak. Egysze-

ritlen szükségét érzem jelenlegi kedély hangulatomban annak, hogy elmondjam valakinek ezt a bolodos históriát. —

Egyetlen gyermeke az öreg Walthers grófnak, ki a szó szoros értelmében a tenyerén hordozta, korán árvaságra jutott lánykájáért minden évben összetrombitálta ismerőseit, kiket arra használt föl, hogy a lányt mulattassák. Én is hivatalos voltam hozzá. Nagyon jól mulattam, mert a kastélyi élet pompásan virágzott a gróf kezében. A lánynak udvaroltam, de nem többet, mint a kastély urnőjének rendszeren szoktak. Szerelmemre sohasem gondoltam. Mit is érhettem volna vele?

„Egy vagyonos nemes, még a vagyontalan grófnőre is bajosan számíthat — hát még ha az gazdag.

Hanem azért nem egyszer éreztem hatalmas varázst. Veszedelemesen kacérnak mondták, pajzának, csapongónak, ördöngösnek . . .

Ha azonban velem magányosan beszélgetett, mindig nagyon szelid volt az arca, kedves, szende mosolyával különben még ma is eltudja bolondítani az embert.

Hanem a szemétől mindig megijedtem. Pedig egyszerű őzbarna szemei voltak, aprósárga foltcskákkel bennük. Csakhogy ezek a foltok hirtelen kigyultak, és úgy ragyogtak mint az arany. Mintha a lobogó belső tüzből kicsaptak volna a lángok, félelmesen . . . vénszőlva . . .

Ó tudod . . . azok a gyűlölt szemek!

Hogy nézett rám, mikor elbucusztam; ott volt a lelke, a szíve abban a nézésben.

Már a coupéban ültem, s még mindé arra gondoltam. Szinte föllelegzettem az utolsó csöngetésre . . . a konduktor épp az én ajtómat zárta . . .

„Nyissa . . . föl . . . gyorsan . . .” fuldokolja egy hang . . .

A következő perczben két kar szenvedélyesen szoritotta át a nyakamat s egy pár vonagló ajk lázasan suttozta:

„Nem bírok el lenni nélküled . . . nem bírok . . .

És egyebet nem kaptam feleletül.

Az apja könyörgött, rimázkodott néki, térjen vissza hozzá, megbocsát, elfeled mindent.

Nem tezte.

Az öreg személyesen eljött, s reszkető hangon kérdezte tőle:

„De hát miért . . . miért tetted ezt . . . miért?”

S ő csak engemet nézett és azt mondta

„ . . . Hát csak azért . . .”

Persze elvettem feleségül és beleszerettem a bolondulásig abba az aranyos gyönyörű pillébe. Minden tettemnek minden cselekvésemnek a rugója, minden gondolatom csak ő volt.

Hogy szerettem! . . .

Hanem a szemétől, azoktól az aranyhimes, szenvedélytől lángoló szemektől még mindig félttem. Aztán még valamitől rettegtem én nagyon; félttem a boldogságomat.

Midőn végre beleszóktam egüinket örökösen tisztának felhőlennek látni: —

Várj csak . . . hogy is volt . . .

Egyszerre csak észre vettem, hogy a pille kezd unni, megunni engem, a szerelmemet, boldogságomat. Az egészet csak úgy sejtettem és kutattam adatok után S bár ezalatt ezer kínokat szenvedtem át, csak kutattam tovább . . . tovább, kegyetlen örömmel hurczolva szegény szívemet a legirtózatosabb kimpadra.

Ugy okoskodtam, hogy ha megunt, hát kell lenni valaminek . . . tén valakinek, aki miatt ez történik. Kell lennie!

Es megfigyeltem éjjel, nappal.

Az utcán utánna kullogtam messziről, követtem

Másrésztől, mindön a munkás nép egy életében mozogva, az ő hiszeme szerint törvénytelenesség talajára nem lépett s mégis oly hatósági beavatkozást szenvedett zászlója elvétele által: szintén nem menthető, de újra — a nép vérmérsékletét ősmerve — megérthető azon kitörés, mely ezen tény következtében felmerült.

A munkás nép kitörése fegyverrel leverett, s a büntető igazságszolgáltatás mellő szigorával sujtotta a fékevesztett tömegnek a közrend ellen intézett merénytetét; de a munkáskérdés ezzel minden izgalmával a felszínre is került, s azóta a munkásmozgalomban még mindig számosan nem akarnak egyebet látni, mint a személy- s vagyonbiztonság ellen való törekvést, osztálygyűlöletet s a társadalmi rend fellöngésére irányuló vágyat s semmi mást, mint tulhajtott követeléseket, átkot a tulhalmozott vagyona s a földosztás igényét, s a munkás nép minden mozdulatában a szoros egyetértés, tervszerű szervezet kifolyását, az idegen izgatók közrend fellöngésére irányuló befolyását.

Még mindig széles körökben fenforog a hír, hogy a munkásaink mozgalma nem titkolt vagy titkolt törekvései: mezőgazdaságunknak sajtó sebet képezik; s egyrésztől a baj terjedésének minden rendelkezésen álló eszközökkel való megakadályozása, s a betegségnek ha kell irtó eszközökkel való gyógyítása; szoros kötelesség.

Ez volt különben az általános hit is mindaddig, míg a munkás mozgalom ügye avatottabb, tapintatosabb kezekbe nem került, mely mozgalom okai után mélyebben kutató, s nem fegyvert szegezni kívánt a baj elé, hanem gyógyírt ragasztani igyekezett a sajtó sebre.

A munkás kérdés kétségtelenül létezik, ha bár nem oly alakban, mind azt a kezdet perczéből merített homályos adatokból megismerhettük; s kétségtelen hogy a kérdés mezőgazdasági érdekeinkkel oly szoros kapcsolatban áll, hogy azzal még ma is, — sőt ma inkább mint eddig — foglalkoznunk kell, kötelességünk az elfogulatlanság s érdektelenség tiszta adataiból összeállítani e mozgalom képét — kötelességünk a multból levezetni a jelent s ebből következtetni, okos előrelátással a jövőre.

A munkásmozgalom kitörése elé állított

éber hatalom, vármegyénknek általában véve minden s különösen mezőgazdasági viszonyai-
ban tájékozatlan volt. Nem ismerte a népet, szokásait, erkölceit, nem értelmi fejlettségét, nem elmaradottságát. Tájékozatlan volt s maradt a munkás nép s birtokosok közt levő társadalmi viszonyokra nézve, nem ismerte a multból átszármazott azon sérelmeket, melyeket apáról fiúra ápolott minden család, a nélkül, hogy valaha bárki is fáradságot vett volna e sérelmek mibenlétét, jogszerűségét kutatni, orvosolni, vagy a tévhitet megszüntetni: s működése sulypontját ezzel szemben a munkások külföldi, nemzetközi szociálistákkal való összkötésben keresésére fektette, s kereste s mozgalom s munkástörekvések okát a földbirtokosok, főként nagy birtokosoknak a munkás nép igényeivel szemben álló gazdasági rendszerében s a gazdasági munkának a munkásokra hátrányosan való kihatásában.

Ha munkásaink egy pillanatra is kétségben hagytak volna törekvéseikre nézve; ha a nemzetközi szocializmusnak csak egy szála is szövedött volna munkásaink mozgalmába, s ha kétségtelen jelenségei merültek volna fel legtávolabbról is a társadalmi rend fellöngését, a fenálló birtoklasi viszonyok átalakítását célzó irányúnak: a nagyszabású intézkedéseknek, melyek a munkás mozgalom elfojtására tettek, helyét látnók.

De a munkások nem vontak törekvéseik körébe semmit, mi a helyi viszonyok határain túlterjedett. Érdekeik politikai képviselői is csak jóval később kerültek programjukba; egyébként úgy a multban, mint ma, törekvéseik főjellege egyszerűen abban nyilvánul, hogy helyzetük az életszükségletek kielégítését illetőleg kedvezőbbé tétessék, s megmentessenek oly terhektől, oly viszonyoktól, melyek megélhetésükre kedvezőtlenül hatnak.

Kétségtelen, hogy került munkásaink közzé olyan is, ki külföldön élve a hazai s külföldi munkáviszonyok között összehasonlítást tehetett, aki nem is annyira ezen a téren, mint inkább a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, a szegényügy állami intézményeinek, s általában rendszerének a munkás nép életviszonyaira kiható nyilvánulásai között nagy különbséget talált, s nem találta munkásaink helyzetére nézve az

összehasonlítást elég kedvezőnek; s igyekezett munkás népünk igényeinek külföldi irányt is adni, de minden oly törekvés, mely a munkás népet e téren mozgalomra terelje: hatástalan maradt, s nem kelthetett hatást a röpiratok, kiáltványok, hírlapok semmi oly irányra, mely a társadalmi rend s birtokviszonyok fellöngését tűzte ki izgatása tárgyául.

Nincs vármegyénkben még veszélyes foku fogékonyosság sem a communistikus irányra, nincs különösen a szocializmus azon tanaira nézve, melyeket külföldön jóformán kizárólag ölelnek fel a munkástörekvések.

Tagadhatatlan, van némi ellenszenv munkásainkban a nagybirtok iránt; de a birtokszerezés minden mezőgazdaság terén foglalkozó lakosunk legfőbb vágya, törekvése; s ily vágy és törekvés mellett csak a birtokszerezés lehetetlen volna hódíthatna híveket a szocialistákus, communistikus eszméknek; ez pedig vármegyénkben nem áll fenn, legalább is nem nagyobb mérvben, mint bármely más vármegyében, hol rövid idővel ezelőtt csak hírből ősmerték a munkásmozgalmat; s egyáltalán nem lehet mondani, hogy a birtokok egyes kezekben tulhalmozottsága miatt létező ellenszenv, vagy mondjuk földosztási vágy nagyobb mérvet öltött volna, mint az általános, még a műveltebbek közt is el van terjedve.

A gondos figyelő, ki nem csak felületesen tekinti az események folyását s azok okait, nem arról fog meggyőződni, hogy munkás népünk a nagybirtokosok s általában a birtokos művelt osztály iránt lenne elkeseredve s ellenszenvvel eltelve, de inkább arról, hogy vele a műveltség egyenlő színvonalán álló vagyonos földműves iránt nem viseltetik az ez által lámasztott igénynek megfelelő tisztelettel.

Vagyonos földművelőink értelmi foka a legnagyobb részének nem áll egy hajszállal sem magasabban, mint a munkásé, de a vagyon a legtöbbnél bizonyos hányavetiséget, arisztokratikus velleitásokat fejleszt ki s az ilyen aztán lenézéssel tekint a szegényebb sorsú munkásra. Ezek iránt általános az ellen szenv s nem csoda, ha egyes s valóban ritka kivétel kedvéért, ő nem tesz az egészre nézve kivételt.

Az értelmes osztály iránt tiszteletlenséggel, jogosan munkás népünk nem vádolható s nem jogosult azon hit, hogy az értelmesebb munkásnál tapasztalható önértel, fajunk egyik jellemvonása a büszkeség, vagy mondjuk az alázatosság hiánya, egyértelmű volna az értelmiségy ugynevezett uri osztály megvetésével, gyűlöletével. Munkás népünk zöme nem kicsinyli a képzettséget, de megveti a fenhéjazó puffeszkedést s ha az ilyeneket semmibe sem veszi, nem lehet ebből általános mértéket szabni.

A ki komolyan, de a tisztességadás kellő formáit megtartva, érintkezik a néppel, soha sem fog panaszkodni tiszteletlenségről vagy gyűlöletről; de jellemző az, hogy a ki régi jobbágyviszonyokra emlékeztető modorban érintkezik, felkölti maga ellen az ellenszenvet. Mint sérelmet hallottunk felemlíteni a munkáskitörés fol. tán l folyt bűnügyi tárgyalások alkalmával a „tegezést”, mely kétségtelenül igen sok „urnak” eléggé el nem ítéltető szokása. Sérelmet képezte ez nem egy őszbe csavarodott vagy ifjabb urasági cselédnek is, ki nem is késett hivatkozni őszhajára vagy katona életére, hol még tábornoka sem szölliotta meg oly „lenézőleg.” Ha ily esetben, nem is hozva fel a tegezésen is tullépő durvaságot, a munkás dacosan emeli fel fejét, nem lehet s nem kell mindjárt ebből osztálygyűlölet érzetét kimagyarázni, s nem lehet egy néposztály felett pácztát törni.

Sehol sem indokoltabb, a legszélsőbb határokig terjedő óvatosság az ítélet kimondásában, mint midőn az egy egész néposztályt érint. Az elhamarkodott s a felületes vélemény, ha álta-

mindenhova és megvártam míg valami boltból kijött. De semmi, semmi . . .

Egész éjjeleket átvirasztottam hallgatódzva, vajjon nem árul-e el valamit álmában.

Gyötrellemmel figyeltem meg azt a változást, mely nézéseben nyilvánult. Nem villantak már fel az arany lángok, ha meglátott, az csak egyszerű barna szem marad. Unott volt a tekintete és mily kimondhatatlan közönytől háritotta el gyöngédségeimet.

Végre azt hittem megtaláltam az okot. Lázás agyam kiszemelt magának egy alakot a társaságból, egy csinos fiatal festőt, ki a többenél tüzebben udvarolt a feleségemnek.

Egy este, midőn hazatérve a jégpályáról a vacsorához ültünk, kifakadt belőlem a keserűség és heves szemrehányásokat tettem neki.

Mikor végre megértette, hogy féltékeny vagyok nevetve kérdezte, hogy ugyan kire?

És én együgyű a féltékenység dühétől elkábítva radul dobtam az arcába a festő nevét.

Láttam, hogy megvolt lepelve. Eletemnek odaadtam, volna a felét, ha visszavonhattam, elfejtethettem volna vele a mondottakat. Késő . . . késő . . .

Vacsora alatt nem evett egy falatot sem, elméláz-nézott a lámpába és csak halkán felelteit.

Rettegtem, hátha arra a másakra gondol.

Elfutott a méreg . . . Keserűen kérdeztem tőle, hogy tán tényleg szerelmes abba a naplopóba, mire ő mintegy álomban felelt:

„Es miért ne? . . .

Es akkor éjjel, mikor örült féltékenységekben visszatartott lélegzettel hajoltam föléje, ellesve minden mozdulatát, fölfogva minden sohaját, hallottam, a miut álmában ismételte:

„Miért ne? . . .

Ki volt mondva ítéletem.

Megértettem, hogy az az aranyhimes pillangó, mely önkényt lebbent belé az én hálomba, most örökre elszáll tőlem. Elszáll, mert magam téptem nyílást neki a hálón és ezt a hasadást, nincs hatalom mely beföldözhatná.

S nemsokára valóban elszállt a pille . . .

Elszökött a festővel, gondtalanul cserélte fel a jólétet a tiszteletet egy izgalmas élet nélkülözéseivel.

Könyörögtem én is neki, mint a szegény öreg akkor. Megaláztam magamat és zokogva kérdeztem tőle:

„Miért . . . miért tetted ezt nekem, a ki szeret a ki imád, örülten, szenvedélyesen, véghetetlenül, mint senki e világon? Miért tetted . . . miért?”

Es e pille, ez a varázos, alacsony lelkületű gyöngö, ingatag, báb, csak vonogatta a vállát.

„Hát csak azért . . . és biztosított, hogy azért mi továbbra is jó barátok maradhatunk. Hányszor mondogatom magamnak:

„Gyűlölöm . . . gyűlölöm. —

Pedig hát szeretem, szeretem jobban mint valaha . . . szeretem gyöngédségében, ingataságában és lelketlenségében . . . csapodár pillét! . . .

lános hitté s majd megdönthetetlen itéletté emelkedik: végzetes s szomorú következményeknek lehet szülő oka s nem egyeseket, de tömegeket sodor az elégtelenség, majd az elkeseredés, a gyűlölködés terére, hol máz a megtorlásra készít elő magának alkalmas talajt.

Ujdonságok.

— **Képviselői közgyűlés.** A képviselő testület folyó hó 16-án d. u. 3 órákor rendkívüli közgyűlést tartott. Első tárgya a lemondás folytán megüresült esküdti állás betöltése volt. Ezen állást szótöbbséggel Sarkány Mihályval töltötték be. A Bárány vendéglőre vonatkozó átalakítási tervet 14 napi közzemlére lesznek kitéve. A nyári színház és a tájfajta loistálló építését a képviselői hozzászólás után elfogadta, még pedig azzal az utasítással, hogy ezen épületek még a nyár folyamán elkészüljenek. Az aszfalt járda felülvizsgálatát a képviselői tudomásul vette. Ezek után több apróbb tárgy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **Márczius 15-ikén** a szarvasi függetlenségi párt társas vacsorát rendez, a melyen egy teríték 50 krba kerül. E helyen említtük meg, hogy a függetlenek egy része külön vált az anyapártból és ezek Darabos elnöke alatt márczius 15-ikén Jézuszenkén rendezik a vacsorát.

— **Halálozás.** Blaskó Lajos az öcsödi takarékpénztár igazgatója csütörtök este rövid szenvedés után meghalt. — Blaskó a becsületességnek igazi mintaképe volt; de mintaképe volt a szerénységnek és jólelkűségnek is. A forradalomban, bár akkor még csak 15—16 éves volt, az iskolából megszökött és beállott honvédek és jellehet érdemeket is szerzett, ezzel soha senkinek sem dicsekedett. — Öcsöden alig, hogy letelepedett, mindjárt megnyerte az egész község bizalmát és szeretetét. Puritán jelleme, igaz becsületessége, mindenkor jóhiszemű eljárása voltak azon indokok, melyek részére a köztiszteltet biztosították. Temetése a melyen nemcsak egész Öcsöd községe, hanem Szarvasról és az egész vidék több lakosa is részt vett, tegnap délután ment végbe. A gyászoló családnak ez uton is élénk részvétünket fejezzük ki. Az öcsödi takarékpénztár igazgatója elhalálozása folytán a következő gyászjelentést adta ki: Az öcsödi takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői szomorodott szívvel jelentik az intézet egyik alapítójának és buzgó igazgatójának Blaskó Lajos urnak 1898. évi február hó 17-én 65 éves korában rövid szenvedés után történt elhunytát. Áldás és béke hamvaira! A család gyászjelentése a következő: Fajdalommal és megtört szívvel értesítjük a hön szeretett édes apa, após; nagypapa és rokon Blaskó Lajos m. kir. postamester és az öcsödi takarékpénztár vezér igazgatója f. év február hó 17-én délután 6 órákor elhunytát 65. évében történt gyászos elhunytát. A drága elhunytak teteme február hó 19-én d. u. 2 órákor tetetik az örök nyugalomra. Béke és áldás hamvaira! Kelt Öcsöden, 1898. febr. 17-én. Gyermekai: Blaskó Franciska és férje Moravcsik János, Blaskó Ferenc és neje Kis Ilona, Blaskó Lajos. Unokái: Moravcsik Teréz, Moravcsik Ilona, Moravcsik Erzsébet, Moravcsik János, Moravcsik Lajos, Blaskó Mária, Blaskó Erzsébet, Blaskó Ilona. Unoka öcsese: Tornóczy József és családja. Sógora: Breszkó András és családja. Petyus Pál és családja.

Figyelmeztetés Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy az Iparos-kör táncmulatsága ma este lesz megtartva. Az előkészületekből úgy látszik, hogy a táncvigalom fényesen fog sikerülni.

— **Felolvasás.** Mint azt már lapunk múlt számában is jeleztük, folyó hó 27-én a szabadalvú polgári körben Dérczy Péter nagy bérlő felolvasást fog tartani. A felolvasás tárgya „Miként gazdálkodik a kétferályos gazda. Ez alkalommal Liszkó János tanár is tart a körhelyiségében felolvasást. Mindkét felolvasást melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Kondorosi kaszinó bál.** A kondorosi híres csárda ritkán látott olyan szép társaságot együtt mint most febr. 13-án a kaszinó által ott rendezett táncestélyen. Nem is remélhették a kondorosiak, hogy a különféle szórakozások nagy tömegében a kondorosi szegényebb igényű táncestély ennyire sikerül. Most is a vidékről érkezett kedves vendége az érdem, hogy ily pompásan sikerült a mulatság. A jövedelem is a táncsteremhez s más falusi körülményekhez viszonyítva teljesen kielégítő, a mennyiben ennek összege: 68 frt. S így a könyvtár javára marad a kiadások levonásával vagy 26 frt. A táncestélyen megjelentek Vidékről: Botka Józsefné, Pováczay Mihályné, Pováczay Ida, Chovan Milike, Mácsai Jolán Tót Komlósról, Tóth Mihályné s leányai: Anna és Irén Csabacsüdről, Piliszi

Jánosné, Benczúr Mariska Szarvasról, Albrechtovich Péterné s leányai: Vilma és Erzsike Csabáról, Urbanek Nándorné s leánya Erzsike Szentandrásról, Fischer Jánosné Tarcsáról, Baán Gizella és György Margit Öcsödről. A kondorosiak közül ott voltak: Baross Istvánné, Czirbusz Endréné, Fekete Miklósné, Herczberger Kálmánné, Jánossy Gézánné, Kéveczky Lászlóné, Nábráczki Jeanetta, Rácz Istvánné, Sziber Istvánné, Bella Aranka. A négyest 26 pár táncolta. Felülfizettek: Dr. Mázor Elemér 2 frt. Schreiber Vilmos és Lipót 1—1 forinttal, Bedák Mátyás 50 krral. A mulatság reggelig tartott, mikor a vendégek egy része haza távozott, a másik rész pedig a délutáni vonatot várva, még megismételte a bál jókedvét.

— **Takarékpénztári közgyűlések.** A szarvasi takarékpénztár folyó hó 17-én tartotta évi rendes közgyűlését, a melyen mintegy 50 részvényes vett részt. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését és minden tekintetben elfogadta ennek javaslatait, miért is az egy részvény után járó 7 forintos osztalék a pénztárbanmar felvehető. A gazdák és iparosok helyi szövetsége ma délután tartja közgyűlését.

— **Jótekegyeztető táncestély.** A szarvasi ijr. ifjúság folyó hó 26-án szombaton este a „Központ”ban jótekegyeztető táncestélyt rendez.

— **Haláleset.** A folyó tanévben a főgymnasium tanulói közül is megkivánta a maga áldozatát a halál. G a l Pál I. osztálybeli tanuló halt el hirtelen alig mástélnapi szenvedés után folyó hó 18-án. A lesulytott szülői gyászában résztvevő a főgymnasium is, a első sorban kis osztálytársai.

— **Farsangi szünet.** A helybeli főgymnasium — az előbbi évek szokása szerint — mástélnapi farsangi szünet lesz és pedig folyó hó 22-én d. u. és 23-án egész nap.

— **Vásár.** Ma és holnap folyik le Szarvas városának második téli vására, melyet már megelőzőt szokás szerint a marhavásár. Ez utóbbi most is elég élénk forgalmat mutatott különösen igavonó állatokban. — A vásár második része nem igen biztató az elárúsítókra.

— **Jó ötlet.** A szarvasi fiatalok, mint azt már lapunk jelezte is, folyó hó 22-én zártkörű bohóczestélyt rendez. Ez alkalomra már szétküldte a meghívókat, a melyekkel nem egy családnak okozott nagy meglepetést, utánna derültséget, amennyiben a meghívók egészen táviratlapok mintájára vannak kiállítva, s ilyen minőségben is lettek expedálva. Reméljük, hogy az estélyről közlendő referáda is egy szűkszavú távirat lesz, az hogy: „Fényesen sikerült.”

— **Tüzeset.** A kondorosiakat vasárnap reggel, a templomba való harangozás előtt néhány perczel tüzilárma riasztotta meg. Sokan nem is akarták hinni, hogy a harangot félre verik, pedig így volt mert a falu főutczáján fekvő, Fajér László aljárásbíró háza lángokban állott. A ház le is égett egy félóra alatt a mentés csak arra szorított, hogy a tűz lokalizáltassék, ami sikerült is. A részvét általános a hajlék nélkül maradt család iránt. A háznak tulajdonosa, balasi aljárásbíró gyögyulni jött haza Hálásról s itt is üldözi szenvedésében a sors. A ház a „Generál”nál volt biztosítva.

— **Uj orrosi lak.** Kondoros községe a doktor számára szép lakást épít a község háza és községi iskola közötti telken. Ezen terv ellen fellebbezést adott be a községi iskolaszéki elnök hivatalából kifolyólag, de a vármegye a fellebbezést elvetette a község teljes megelégedésére. S így Kondoros ismét egy szép épülettel fog gazdagodni. Az építést még tavasszal megkezdik.

— **Mennyegző.** A kondorosi plébános bugának Salamon Mariskának esküvője ma vasárnap lesz megtartva Szenes Pál ifjú iparossal. Esküvő után a plébánián lakodalmi vendégségre gyülekeznek össze a plébános jó barátai, hogy egyuttal a Mátyás napot is megünnepelejk.

— **Védekezünk.** Az O. M. G. E. szaklapja a „Köztelek” többször figyelmeztette gazdaközönségünket az amerikai lóhere és amerikai luczerna káros, sőt veszedelmes voltára. Az amerikai luczerna beözönlése ellen tudvalevőleg M a u t n e r Ödön budapesti magkeskedő vette fel a harcot és ugyancsak Mauthner heti jelentéseiből olvassuk, hogy az amerikai luczernamag még folyvást oly nagy tömegben özönlik hazánkba, hogy az ilyen mag forgalmazói árakat 4—5 forinttal leszállították és ezt körlevelekben tudatják a gazdákkal. Kötelességünknek tartjuk gazdáinkat figyelmeztetni, hogy óvakodjanak az amerikai luczernamagtól, amelyet igazi származása lotagadásával tisztán, sőt európai luczernamag közé keverve árusítanak.

— **Táncmulatság.** Kondoros vendéglőse, a csárda tulajdonosa február 19-én táncmulatságot rendezett, melynek sikere még a jövő titka.

Hova forduljon a gazda tanácsért.

Szólás mondás, de régi példabeszéd; a magyar embernek nem kell tanulni, elég ha gondolkodik. S gondolkozott is a magyar gazda sokáig, közbe közbe a

kártyát is megkeverve, a míg el nem érkeztek a nyolczvanas évek mostoha gazdasági viszonyai, a míg a buza le nem szállott 6—7 forintra. Akkor azonban slérkezett a cselekvésnek az ideje, az egyszerű gondolkozás már nem volt elég a megéhezésre. Kezdünk kísérletezni, nem volna-e hasznosabb buza helyett cukorrépat, burgonyát, cikóriát stb. természeteni. Sőt egyesek kísérletet tettek arra nézve is, nem lehetne-e két kalászt természeteni ott, ahol csak eddig egy termett, szóval mezőgazdaságunk új korszakba lépett. Az elfogulatlan szemlélőnek el kell ismernie, hogy mezőgazdaságunk óriásan fellendült az utóbbi 20—25 év alatt s bizonyos, hogy nagyon elmaradt az a gazda, ki ez idű alatt bruttó jövedelmét meg nem kétszerezte.

Csak az a kérdés ezután, vajon olyan e ma már a mi gazdasági rendszerünk, amely a tökéletesség ne továbbja, amelyen többé javítani, lendíteni nem lehet, amely a lehető legnagyobb bruttó és nettó jövedelmet szolgáltatja. Sajnos a kérdésre nem kell felelnünk. Elismerjük ugyan, hogy gazdasági viszonyaink különösen az utóbbi évtizedben nagyot lendült, annak dacára a tökéletestől nagyon, de nagyon messze vagyunk. Kezd ugyan már a mi gazdaközönségünk fogékony lenni az újítások iránt is, de legtöbb esetben nem számítással újít, hanem azért, mert látja az újítást másnál is, de nem tudja, hogy az újítás, a melyet más jónak talál, jónak fog-e bizonyulni az ő viszonyai között is, mert nem vett magának fáradságot, hogy a szöbau forgó újítást kiismerje, tanulmányozza, mielőtt alkalmazná.

A minapában vasutoni utazás közben mondja egy ur ember, hogy tavasszal buzavetésit Thomas-salakkal fogja behinteni, mert az egy földbirtokos társánál kitűnő befolyással volt a terméshozamra. En elhűledező hallgattam a terveit, s csodálkoztam azon, hogy foghat valaki műtrágyázáshoz, mikor még azt sem tudja, hogy a salak a legnehezebben oldható műtrágya, a melynek feloldására nem egy tavasz, de egy álló szentendő sem elég. Ha ilyen felületes ismeretek alapján alkalmazza a gazda az újításokat, akkor nem lehet csodálkoznunk rajta, ha azt ép oly hamar sutba dobja, mint haszontalant, a melyen hűvvel alkalmazta felületes ismeretek alapján.

Arról pedig — csak legyünk egészen őszinték — már csakugyan igen kevés gazdának van halovány fogalma is, hogy ad-e ő annyi trágyát talajának, amennyi elegendő a talaj termő erejének fentartására, hogy az ő trágyázási rendszere mellett emelkedik-e vagy apad talajának termőképessége. Pedig a gazdálkodásnak ez a kardinális pontja, e körül forog az egész gazdálkodás, s ha e tekintetben nem helyesen járunk el, kárba vesszük összes fáradságunk, kielégítő vagy jó eredményt soha sem érhetünk el. Hogy pedig épen e tekintetben országosra nem helyesen járunk el, azt mutatja azon megdönthetetlen tény, hogy a nyugati államok termésátlagai nem csak felezik a miünket, de a legtöbb helyt annak kétszeresen is tul emelkednek. Kevés az állat állományunk, műtrágyát is keveset használunk.

A kezelésünk alatt álló birtokról nem készitünk fizetertvet, s így nem tudhatjuk, nem lehetne-e birtokunkat jövedelmezőbbben kihasználunk, nem tudjuk eleve mennyinek kell lenni a bruttó bevételnek és kijadának, mennyinek a tiszta haszonnak. De sőt ha a vállt gazdaságot üzünk is, a váltó van beállítva, hogy lehető legnagyobb hasznot már csak azért sem érhetünk el. Ösmerek gazdaságot — nem egyet — betes fordával a hol az első évben meg lesz ugyan trágyázva a talaj de azután hét éven keresztül egy szem trágyát sem kap buza pedig a negyedik és leteredik évben jön bele. Hogy az ilyen váltó gazdaság a talajt tönkre teszi, s fél annyit sem ad, mint a meennyit helyesebb kezelés mellett adhatna, azt mindenkinek tudni kell, a ki némi ugynevezet tudományos gazdasági ösmereettel is bír.

Nem vonjuk kétségbe, hogy egy birtoküzemtervet kidolgozni, annak a ki nem sokat foglalkozik gazdasági tudománnyal és irásos munkákkal, igen nehéz. De megvan adva a mód és alkalom ilyen üzemtervet ahhoz érni, azzal sokat foglalkozó egyénnel díjtalanul kidolgoztatni. A magyar-óvári gazdasági akadémián, a debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsmonostori gazdasági tanintézeteken tanácsadó bizottság van gazdasági ügyeken felállítva, mely bizottságok feladata bárkinek és gazdasági ügyekben díjtalanul felvilágosítást, tanácsot adni. Akár üzemtervet kell valamely birtokról készíteni, akár állattenyésztési, növénytermelési stb. ügyben kell tanácsot adni, ezek a bizottságok a legnagyobb szakértelemmel díjtalanul adják azt meg, s így a gazdának csak egy levelet kell írnia az illető intézet igazgatóságához, hogy a legjobb és teljesen kimerítő választ kapjon.

Tanuljunk, haladjunk, hogy gyarapodjunk.

Felelős szerkesztő
SZIKES ANTAL

Ház bérbe adás.

Alőlirottak, piaczhoz közel Jókaiutca 1254 sz. utczai háza, mely 4 egymásba nyíló padolt szobából, konyha, speiz, és fűskamrából áll, folyó év ápril 24-ől több évre bérbe kiadó.

Háztulajdonos a hol jelentkezhetni

POPJÁK GYÖRGY.

H I R D E T É S E K

P SERHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „általános labdacok” név alatt; mely utóbbi nevel teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszorul ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajoknál is: így **sápkór**nál, idegességből származó **fejfájások**nál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legselelőbb fájdalommal sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J. féle az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben, I. Singerstrasse 15. szám alatt készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 5 kr. ba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr. ba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretek csakis Pserhofer J. féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírásai fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacokat egyszer használta meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30. án.
Tisztelt Pserhofer ur!
Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az Ön felülmulatlan vértisztító labdacsaiból utánvéttel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért.
Maradok teljes tisztelettel
Pawistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12. én.
Tekintetes ur!
Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam képes többé végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméító labdaccai engem nem mentek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segít segül szolgáltak.
Knifcz Teréz.

Bécs Újhely, 1887. november 9. én.
Mélyen tisztelt ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennél Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető

5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is megunta melyről egyébként le is mondtam, midőn véletlenül egy dobozt kaptam az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használatára folytán tökéletesen kigyógyult.
Legjobb tisztelettel
Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. március 27.
Tekintetes ur!
Alulírott ismételn kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, ahol alkalam nyílik, a szenvedőknek legmegelőgbben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használatára önt ezennel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1886. október 8. án.
T. ur! Felkérem miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjek. Csakis az Ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwicki Anna.

Bernhardi alpesi-fü liqueur. Bernhard Bregenzben. 1 üveg 2 frt 60 kr., 1/2 üveg 1 frt 40 kr., 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, ú. m.: gerinczagybántalom, tagzaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás, stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Angol csodabaizsam. Pserhofer J. től, egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam, Pserhofer J. től. Ezek óta a fagyos tagokra és minden időlt sebre mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kolapraeparatumok kitűnő szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., egy negyed liter 85 kr.

Golyva-balzsam Pserhofer J. től kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr. Bérmentve 66 kr.

Életeszenczia (prágai csöppök), Pserhofer J. től. megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszor, 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J. től, egy ált. ismert kitűnő háziszor. hurut, rekedt ség, görccsűs köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

P SERHOFER J.

Tannochinin hajkenőcs. Pserhofer J. től. Ezek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Altalános tapasz, Steudel tanártól. Úrés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacoz, sebesvagy gyuladt mell, vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Altalános tisztító-só Bullrich A. W. től. Kitűnő háziszor a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhég, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírását és minden egyes doboz doboz ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel” Bécs, I., Singerstrasse 15.

DANTZKY SÁNDOR könyvnyomdája

S Z A R V A S O N

ELVÁLLAL MINDEN A K Ö N Y V N Y O M D Á S Z A T K Ö R É B E V Á G Ó M U N K K Á T, U G Y M I N T

DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK.

ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK, IZLÉSES MEGHIVÓK ÉS TÁNCZRENDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLPOK, VÁROSI ÉS KÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK

JEGYZÉKEK CZIM- ASZTALI- és NVJEGYEK GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb

A „Szarvasi Lapok” kiadóhivatala minden hazai hírlapra és regényre előfizetést elfogad.